

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 142/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivý proces upraveného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. práva upraveného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sd 94/2007 a jeho rozsudkom z 11. apríla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. **o d m i e t a** pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2009 doručená sťažnosť M. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie „*základného práva na spravodlivý proces - upraveného čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“ postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sd 94/2007 a jeho rozsudkom č. k. 1 Sd 94/2007-58 z 11. apríla 2008.

Aj keď sťažovateľ presne neoznačil základné právo, ktorého porušenie namietal, z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie práva „na spravodlivý proces“ zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

1. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Sťažnosť smeruje proti: Rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach ako 1. stupňového súdu v rámci správneho súdnictva.

Podpísaný Š. M... podávam týmto sťažnosť... vo veci porušenia môjho základného práva upraveného v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - práva na spravodlivý proces - postupom Krajského súdu v Košiciach, v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sd/94/2007-30 týkajúcom sa veci: spor o starobný dôchodok...

Na základe mojej žiadosti o starobný dôchodok bola táto rozhodnutím S... zo dňa 09. 05. 2007... zamietnutá so zdôvodnením, že nespĺňam podmienky uvedené v §§ 65, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 107/1999 Z. z. a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Sociálna poisťovňa konštatovala, že... nárok na starobný dôchodok mi... nevznikol...

Následne som podal návrh na preskúmanie označeného rozhodnutia...

Krajský súd v Košiciach potvrdil rozhodnutie S., rozsudkom zo dňa 11. 04. 2008... a tým došlo k pochybeniu zo strany Krajského súdu v Košiciach...

Uvedeným chybným procesným postupom súdu mi bola odňatá možnosť konať pred správnym súdom riadnym spôsobom, čím v konaní absentovalo moje základné právo garantované v čl. 127 ods. 1 Ústavy SR - právo na spravodlivý proces...

Vo veci konal aj Najvyšší súd SR, ktorý svojím rozsudkom zo dňa 08. 12. 2008... potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach... na právnom základe vysloveného Krajským súdom v Košiciach. Rozsudok Najvyššieho súdu SR bol môjmu právnenému zástupcovi doručený dňa 16. 02. 2009...“.

2. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo - právo na spravodlivý proces - upravené v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sd/94/2007 porušené bolo.

Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1 Sd/94/2007 zrušuje.

Ústavný súd SR priznáva trovy konania (budú vyčíslené následne), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet advokáta - JUDr. J. M... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. K sťažnosti sťažovateľ pripojil aj *„Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, ktorým došlo k porušeniu namietaného základného práva“* a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 So 93/2008 z 8. decembra 2008.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ (kvalifikovane zastúpený advokátom) domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Predmetom sťažnosti – ako to vyplýva z jej petitu – je tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sd 94/2007 a jeho rozsudkom z 11. apríla 2008 došlo k porušeniu ním označeného základného práva zaručeného ústavou, resp. dohovorom.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že

ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený advokátom – ako to vyplýva z petitu uvedenej sťažnosti [ale aj z obsahu sťažnosti – pozri bod 1 I. časti odôvodnenia] – ústavnou sťažnosťou napadol iba rozsudok krajského súdu č. k. 1 Sd 94/2007-58 z 11. apríla 2008 a konanie mu predchádzajúce. Ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušeniu základných práv a slobôd napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred nadriadeným súdom (mutatis mutandis I. ÚS 104/02), ktoré sťažovateľ aj využil (na čo vo svojej sťažnosti aj poukázal), keď proti rozhodnutiu krajského súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 So 93/2008 z 8. decembra 2008.

Právomoc najvyššieho súdu preskúmať napadnutý postup a rozsudok krajského súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného postupu a rozhodnutia krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto veci. Vzhľadom na právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (odhliadnuc od ostatných okolností prípadu) by do úvahy prichádzalo len preskúmanie uvedeného rozsudku najvyššieho súdu,

nie však preskúmavanie postupu a napadnutého rozsudku krajského súdu, ako sa toho domáhal sťažovateľ (mutatis mutandis III. ÚS 211/03, II. ÚS 223/02).

Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd teda nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie krajského súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie v danom prípade preskúmal najvyšší súd a rozhodol o ňom rozsudkom sp. zn. 9 So 93/2008 z 8. decembra 2008, ktorý však v petite ústavnému súdu doručenej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, nie je ani len spomenutý (preskúmanie tohto rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľ nežiada ani v samotnom texte sťažnosti, pozn.).

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2009